

Leto IV.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 5.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekovdom

Jesenice, 1. marca 1939

„Ti si Peter — skala“...

Človek je po svoji naravi družabno bitje. Nihče ne more v sebi zatreti čuta družabnosti. Človek v samoti občuti potrebo po družbi in šele takrat, ko je sam, vé in spozna, da je tudi on, ki si je v samoti iskal utehe, družabno bitje. Žrtev je za človeka, če se mora iz kakršnih koli razlogov odpovedati svetu in družbi. Če bi človek v sebi ne skrival čuta družabnosti, bi ta žrtev odpadla.

Posebno danes, ko je svet ves v organizacijah, stopa ta čut družabnosti pred oči. Človeka nekaj žene po družbi, zato se organizira, da bi v tej povezanosti lažje razvijal svoje moči in dajal utehe svojemu čutu po družabnosti.

Čeprav je ta čut družabnosti v vsakem človeku, ki je normalno razvit, so vendar družbe, katere ustvarja človek, različne. Različne so po svojem namenu, po sredstvih, po nazorih, različne po delu itd. Vrednost družbe se pa meri po namenu te družbe. Čim vzvišenejši namen, tem na višji stopnji je ta družba. Ena družba je pa, ki prekaša vse družbe po namenu in po sredstvih za doseg tega namena, to je katoliška Cerkev. Ona je tudi po svoji organizatorični strani tako vzvišena, da se ne more nobena, še tako visoko stoječa družba primerjati s tem, umotvorom, s sveto Cerkvijo. Eno pa dela sveto Cerkev veliko in občudovanja vredno, in to svojstvo je enotno vodstvo v sveti Cerkvi, pod močno roko pravičnega vladarja, rimskega papeža. Ta enotnost je čudo vseh stoletij in ob tej enotnosti katoliške Cerkve pod vodstvom enega vladarja so se razbila vsa nasprotovanja preteklih dni, se razbijajo danes in se bodo razbila v bodoče. »Ti si Peter-Skala — in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala.« To je dejal Petru — prvemu papežu — On, ki je prišel na svet, da ljudi seznanj z resnico, da ljudi pripelje po svoji ustanovi — sveti Cerkvi — k Bogu, ki je resnica sama. Trdnost svete Cerkve ni treba dokazovati, ker so dejstva njene trdnosti preveč vidna.

Trdnost svete Cerkve zaradi trdnosti Skale — Petra, vrhovnega poglavarja svete Cerkve, je tako vidna, da jo opazi celo oko drugoverca, člo-

veka, kateri po svojem verskem prepričanju ni naklonjen vrhovnemu vodstvu svete Cerkve — papeštvu.

»Cerkev je«, tako je izjavil protestant Karel Lechler, »vesoljna in duhovna kraljevina, večja kot druge vladavine... Bog je po papeštvu ustvaril taka čuda, da preko njega ni mogoče iti s tem, da se razkazujejo napake in grehi posameznih papežev. Ob tej skali so se razbili valovi narodov. V tej enotnosti je nenavadna sila...«

Angleški zgodovinar Macanlay je napisal: »Na tem svetu ni tvorbe človeške državne mo-drosti in je ni bilo, ki bi v taki meri zaslužila, da jo poučimo, kot je zaslužila katoliška Cerkev... Papeštvo še obstoja in ne propada, ni starikavo, ampak polno življenja in mladostne moči... Nobeno znamenje ne namiguje, da se bliža konec njene dolge vlade.«

Papeštvo je tisto veliko čudo sveta. Papeštvo daje sveti Cerkvi enotnost. Ta enotnost je trdna in kljubuje vsem viharjem nasprotnikov. Zavedati se moramo, da je sveta Cerkev delo božje in da je volja Boga, da kraljuje in vodi to ustanovo eden, in to je rimski papež, katerega pri delu vodi Sveti Duh.

Umaknil se je pred kratkim po božji volji iz trdnega, nepremagljivega kraljevskega prestola velikan pokojni sveti oče Pij XI. Vseda se na izpraznjeni prestol drugi papež. Ob teh dogodkih nam radovedno igrajo misli, kako bo vodil nov vladar sveto Cerkev, kako bo cvetelo kraljestvo Kristusovo pod njegovim vodstvom. Vemo samo to, da bo že Bog preskrbel, da bo na papeškem prestolu vedno vladar, ki bo ustrezal razmeram časa.

Papeštvo je božja ustanova, zato se lahko zanesemo na modro vodstvo vrhovnega poglavarja svete Cerkve, na rimskega papeža. Iz dna duše naj privre prisega zvestobe novemu vladarju svete Cerkve kot namestniku Kristusovemu. En Bog, ena Cerkev, en papež. Ta misel naj nas vodi skozi viharje raznih zmot, katere se tudi danes zgrinjajo okoli svete Cerkve in njenega vladarja — rimskega papeža. P. J.

Najmočnejši organizem industrije

(Dalje.)

Čeprav je oče steber družine, je vendar mati tista sila v njej, od katerega je premnogokrat odvisna njena sreča. Pri tem življenjskem tveganju mora ljubezen do otrok, ki bi hotela vsem ustreči in vse dati, podrediti strogemu računu.

To vprašnje je često odločilno pri vzgoji. Marsikatere mater ta večna računska borba za strogo odmerjen kos kruha tako izčrpa, da ji zamre sleherna odgovornost do vzgoje otrok. Njeno življenje je samo v številkah, po katerih uravnava svoje materinske dolžnosti kljub temu,

da se užitek ne odpove. V prvem primeru so otroci zapuščeni, prepuščeni sami sebi, v drugem primeru pa jih sploh ni.

So pa delavske matere — in teh ni malo —, ki ob tej borbi za ohranitev družine ne zane-marjajo svojih materinskih dolžnosti. To so tiste trpinke, ki se zatekajo po pomoč k Bogu. V takih družinah tudi ni materialnih stremljenj, kot jih najdemo v razvratno živečih družinah, torej tudi odvišnih potreb ni, ki bi kratile življenje; točno odmerjeni zaslužek očeta. V taki hiši je

Z Jesenic

Ob smrti papeža Pija XI., velikega prijatelja in dobrotnika delovnega ljudstva je neki listič, ki izhaja na Jesenicah znal napisati o tem vsega tri drobne vrstice. Veliko je pa znal isti listič poročati o »zmagovitih« voditeljih boljševiške Španije.

Spominsko slavje za pokojnim papežem Pijem XI. je priredilo Krekovo prosvetno društvo v sredo dne 15. februarja. Tudi obe tukajšnji šoli sta proslavili spomin velikega pokojnika.

Dr. Albin Smajd na Jesenicah. Kakor smo že v zadnji številki poročali, bo naš poslanec dr. Albin Smajd vsak ponedeljek v Krekovem domu na Jesenicah. V času zasedanja parlamenta, zlasti meseca marca, ko se v parlamentu obravnava drž. proračun, bo moral biti g. poslanec seveda večji del v Belgradu. V vsakem nedelji. »Slovenec« bo med jeseniškimi novicami sporočeno, če naslednji ponedeljek ne bo mogel priti na Jesenice. Ako ne bo nič sporočeno, je to znamenje, da pride na Jesenice.

Obramba dr. Aleša Stanovnika. Jeseniški listič »Naš Kovinar« je vzel v obrambo g. dr. Aleša Stanovnika zaradi poročil v našem listu. Da ne bi morda kdo mislil, da je neresnično, kar smo poročali o tem v našem listu, povemo, da tudi en stavek, ki smo ga napisali, ni neresničen. Kar smo pisali, tudi lahko dokažemo. Mi smo pisali, da g. dr. Stanovnik in njegovi politični tovariši ženejo tožbe ali pa zastopajo tožbe proti našim ljudem zaradi teh ali onih žaljivk, ki so jih slišali v času volilne borbe. »Naš kovinar« našteva nekaj tožba, ki jih je vložil g. dr. Aleš Stanovnik. Da je g. Aleš tožil tudi župnika gospoda Dodiča, tega še vedeli nismo. »Naš kovinar« ne pove, zaradi česa je g. Aleš tožil g. župnika. To bi bilo zelo zanimivo. Tudi Kovinarjeve bralce to zanima.

V rokah imamo sodni akt, ki se glasi:

»Z ozirom na pravomočnost sodbe z dne 10. I. 1939 Kps 275/38 tožnik (dr. Aleš Stanovnik) predlaga, da sodišče od-

meri advokatske stroške v višini 732 din in jih naloži obdolžencu v plačilo v osmih dneh, da ne bo rubeži.

Dr. Aleš Stanovnik.

Tožnik je torej dr. A. Stanovnik, obdolžene pa član naše delavske organizacije N. V. To je advokatski strošek (poleg kazni) samo za eno tožbo. Tožba je pa, kakor smo že poročali, več in se bomo nanje še povrnili. Opravičeno se je torej sestavil odbor za pobiranje darov, da se bodo plačali tožbeni stroški dr. Aleša Stanovnika in njegovih tovarišev. Mi bi prav radi uporabili zbrane darove v kakšne druge namene, kakor predlaga Kovičar. Najrajši jih bomo izročili Vincencijevi konferenci za jeseniške reveže. G. Aleš Stanovnik naj nam samo to sporoči in se tako izkaže velikega prijatelja bednih Jeseničanov: naj odstopi za reveže advokatske zasluge iz političnih tožb.

Nova bolnišnica bratovske skladnice na Jesenicah. Na Zgornjem Plavžu na takóznem Hrovatovem svetu so že pričeli s prvimi deli pri gradnji nove bolnišnice.

Podporna zbirka za kritje advokatskih stroškov za politične tožbe dr. Aleša Stanovnika in njegovih tovarišev proti našim ljudem: M. J. 100 din, K. Fr. 100 din, B. Fr. 50 din, G. J. 50 din, K. A. 1000 din. (Sporočamo, da so samo ubogi tovarniški delavci, ki so bili ali toženi ali pa so šli za svoje tovariše pričat, na zgubi za nad 1400 din.)

Dovje

V nedeljo dne 12. II. 1939 se je vršilo v Prosvetnem domu na Dovjem poučno predavanje o gozdarstvu. Predaval je gozdarski inženir. Takih in sličnih predavanj si še želimo, ker so zelo potrebna pri nas, kjer se nahajajo gozdovi v visokih in strmih pobočjih. Gozdovi so preveč izsekani in obstoja res nevarnost, da naši potomci ne bodo nekoč dobili ne samo izsekanih gozdov, temveč same skale, takomenovani Kras. Nastane možnost, da voda ob neurjih odnese še tisto prst, kolikor jo je v dolini, narkar bi bilo konec gozdov. Stari ljudje pri nas pravijo, da včasih ni bilo tu posebnega vetra. Tudi to priča, kako so prazni naši gozdovi, ko brije veter po dolini. Pa je pač težko, kje naj drugod vzame posestnik denar. Drugih posebnih dohodkov nima. Zemlje je premalo, da bi od nje živel in plačeval davke. V bližnji bodočnosti bo treba misliti tudi na kakšne druge dohodke.

blagoslov, je merilo božje. In malokdaj je videti, da bi bili otroci take družine lačni ali raztrgani.

Samo v tem primeru vidimo, da ta vpliv družinske podrejenosti kapitalu nima kvarnih posledic. Taki družini ni merodajno merilo pogoja odvisnost od kapitala, ampak se ravna po merilu božje pravičnosti, ki ne odreče nikoli. Zato je takšno življenje delavske družine pravi vrec vzgojne moči, katera predstavlja najtrdnejšo oporo vsaki borbi z življenjskimi težavami. Taka medsebojna povezanost družine, ki temelji v ljubezni in bogaboječnosti je poleg pravičnosti kapitala edini izhod iz duševne in materialne krize delavske družine in edina garancija za pravično socialno raven delavskega proletariata.

V borbi delavskih družin za obstanek igrajo najvažnejšo vlogo tudi drugi svetovni nazori, ki temeljijo na različnih brezduhovnih in zgolj telesnih težnjah. Razumljivo je torej, da se s teh

različnih vidikov kaj težko doseže pravično razmerje med delavskimi družinami in kapitalom in prav zaradi tega ostaja toliko mezdnih gibanj brezuspešnih in kvarnih. Kakor v vseh delavskih družinah ne najdemo enotne vzgoje, tako se tudi interesi družinskih členov v skupni borbi med seboj križajo in se ne morejo podrediti skupnim težnjam pravičnosti. Pravičnost se meri z vrednostjo nazorov in če k temu dodamo še osebne težnje in koristi posameznikov, potem je in bo takšna borba delavstva s kapitalom sedaj in v bodoče brezuspešna. Če vzporedimo k tej neenotni borbi še ukoreninjenost očetov in členov v družinah in njih odgovornost zanjo, potem se ne smemo čuditi, če so take borbe še brezuspešnejše in kratkotrajnejše. V vseh teh primerih pa je zmeraj kapital najbolj pretkan spoznavalec in zna najti v teh zmedah zmeraj najmočnejše orožje. Borba proti vsem navedenim napakam bo šele borba za boljši kruh. Vsi drugi napori in sistemi pa so in bodo ostali ničevi.

Godina Jože:

V znamenju zelene kravate

(Dalje)

XI. Še Čemšenik, nato pa aretacije.

Za nedeljo dne 29. maja 1932 je Prosvetno društvo na Čemšeniku nad Zagorjem (Čemšenik spada politično še v Kamniški okraj) sklenilo prirediti proslavo 30 letnice obstoja tamkajšnjega društvenega doma in prosvetnega društva. Ker sta pred tridesetimi leti ob priliki blagoslovitve tega doma nastopila na Čemšeniku kot govornika pokojni dr. Janez Evangelist Krek in sedanjí voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec, je oblast takoj zašlutila, da se bo ta prireditev razvila hote ali nehote v proslavo 60 letnice dr. Antona Korošca. Priznati je treba, da je oblast prav sodila. Na Čemšeniku sta bili takrat dve znani katoliški učiteljici gđ. Sedejeva in Lazarjeva. Čemšeniška šola je bila znana kot taka, kamor so pošiljali za kazni »klerikalne« učitelje in učiteljice. Učiteljica Lazarjeva je bila prestavljena na Čemšenik v februarju tega leta (1932) po službeni potrebi, v resnici pa radi tega, ker se ni hotela takrat še vpisati v neko prisiljeno organizacijo, niti ni hotela prestopiti praga Sokolskega doma v Domžalah, kjer je dotična organizacija prisegala zvestobo na neko zastavo. (Učiteljica Lazarjeva je bila dolga leta nameščena na ljudski šoli v Domžalah. V Domžalah so tudi že od nekdaj stanovali njeni starši.) Ti dve učiteljici sta vodili v glavnem priprave za omenjeno proslavo 29. maja. Pomagali so pa tudi v Grobljah in v Domžalah. V Grobljah je bilo namreč že dalje časa sedež prosvetnega okrožja za ves kamniški okraj. V Domžalah je agitiral za udeležbo brat učiteljice Lazarjeve g. Franci Lazar, takratni akademik. Kot znan režiser je nameraval s svojo igralsko družino ta dan nastopiti na čemšeniškem odru. Iz Domžal se je zato organiziral avtobusni izlet na Čemšenik. Ker je bilo zanimanje za to prireditev kar veliko, je vodstvo izleta najelo dva avtobusa, ki bi vozila iz Ljubljane skozi Domžale na Trojane. Vsi udeleženci so sklenili, da bodo nosili na tem izletu zelene kravate. Tudi v okolici Čemšenika do Zagorja so si udeleženci proslave omislili zelene kravate. Prosvetno društvo na Čemšeniku je dalo natisniti vabila za proslavo v Misijonški tiskarni v Grobljah. V čemšeniški okolici so raznašali vabila čemšeniški društveniki, v Domžalah je pa raznesla vabila Lazarjeva igralska družina, delili so jih pa tudi v trgovini Josipa Senice v Domžalah, kakor je to običaj za vse naše prireditve v domžalski okolici.

Nekaj dni pred dnevom proslave me telefonično pokliče iz Ljubljane g. kapetan Mešterovič, komandant ljubljanske orožniške čete. Sporoči mi, da je proslava na Čemšeniku prepovedana in da ima on nalog, da prepreči vsako zbiranje na Čemšeniku in da zato njegovi organi ne bodo dovolili prevoza udeležencev iz Domžal na Trojane. Sili oborožene oblasti se seveda nismo hoteli in se tudi ne bi mogli ustavljati. Takoj je pa bil storjen sklep, da čeprav odpade proslava na Čemšeniku, da se pa vseeno vrši običajen nedeljski izlet v ta kraj. To sem tudi sporočil g. kapetanu in ga opozoril, da nam po nobeni točki kakega zakona ne morejo zabraniti tega izleta. Uvidevni g. kapetan je temu tudi pritril in tako se je naš izlet na dotični dan res tudi izvršil. Seveda smo pa imeli zaradi odpovedi proslave znat-

no manjše število udeležencev. Vozil je le en avtobus, in sicer iz Ljubljane skozi Domžale na Trojane. Izleta so se udeležili med drugimi ravnatelj Ljudske posojilnice dr. France Kržan, profesor Ernest Tomc, ravnatelj Zadrudne zveze Franc Gabrovšek in drugi. Na Čemšenik je prišlo tudi mnogo okoliških izletnikov. Večina je nosila zelene kravate. Več kot je bilo potrebno je pa prišlo tajnih policijskih agentov. Ko se je eden teh oglašil pri ondotnem župniku g. Dagarinu in ga vprašal o zelenih kravatah, mu je ta šaljivo odgovoril: »Nič, nič. Mi ostanemo kar pri zeleni salati.« Izletniki so imeli na Čemšeniku lep pomladanski dan in so se osveženi od gorskega zraka popoldne vrnili na domove.

Na izletu pa ni bilo akademika Franceta Lazarja. On je med tem že sedel v ljubljanskih policijskih zaporih. V soboto dne 28. maja, torej en dan pred prireditvijo na Čemšeniku, se je ustavil pred orožniško postajo v Domžalah avto policijske oblasti v Ljubljani. Policijski agent je prinesel s seboj nalog, »da se naj nujno izvrši natančna hišna preiskava pri Lazarju in da naj se zapleni vsa njegova korespondenca, ki naj se odpošlje na policijo skupaj s poročilom o njegovem protidržavnem delovanju, posebno tudi o njegovem delovanju na zborovanju v Domžalah, kjer da je ravno Lazar predlagal, naj se opremijo vsi somišljeniki z zelenimi kravatami.« Odposlanec je imel tudi nalog, da izvrši preiskavo tudi pri trgovcu Senici, »ki prodaja vstopnice za prosvetni dan na Čemšeniku. Tudi njegova korespondenca je treba poslati v Ljubljano skupno s poročilom o njegovem delovanju.«

Po preiskavi pri g. Lazarju je bil spisan sledeči protokol.

Pričetek preiskave dne 28. V. 1932 ob 7. uri zjutraj.

Izvršeno ob 8. uri zjutraj.

Pri preiskavi se je našlo: ena vabilo na shod v Čemšenik in eno vabilo na shod, oziroma na proslavo dr. Korošca v Ljubljani, kateri tiskovini sta se zaplenili.

Torej »grmele so gore, rodila se je miška.« Bogue kaj si je oblast predstavljala, da bo našla pri akademiku Lazarju. Toda čeprav preiskava ni rodila nobenega uspeha, je policijska eskorta vseeno vzela g. Lazarja na svoj avto in ga odvedla v upravo policije v Ljubljani »kot enega glavnih povzročiteljev neroda v Domžalah«.

Delavci,

branite svoje strokovne organizacije v smislu in pravcu narodnih tradicij in skupnosti!

Brazde gorenjskih študentov

Ob prvi brazdi

V preraščeno ledino smo zaorali z našim delom. Mnogi so se vprašali, ali je to sploh potrebno. Vsem, ki jih mori kakšen pomislek glede »Razora«, tole:

Čas je tak, da število organizacij vsak dan raste. Čas je tak, da poedinec prav malo ali prav nič ne doseže in le družba je postala vsemo-gočna. Čas je tak, da te najprej vprašajo, ali si organiziran, in le potem nekaj pomeniš, če si član ali predstavnik kakšne organizacije.

»O, da bi razumeli čase in prilike«, je vzkliknil Gospod. Čas nas sili, da se organiziramo, okoliščine to zahtevajo. Zato je nastal naš »Razor« in zdi se, da postaja iz dneva v dan potrebnejši.

Prvi ugovor!

Preveč je društev! Neredko ga slišimo; s tem nam ugovarja preprost človek, pa tudi izobraženec. Zato poskusimo odgovoriti.

Od dvojnih ljudi slišimo ta ugovor: od takih, ki ne delajo v nobenem društvu resno, in od takih, ki res garajo v več organizacijah. Na tožbe prvih se ne moremo ozirati. Poglejmo pa tožbe drugih! Razčlenimo jih nekoliko!

Društvo je preveč, ker jih je več z istimi člani, istim področjem in istim ciljem. Ta ugovor je popolnoma upravičen. Za nas in naše člane ne drži: na našem področju — v radovljiskem okraju — doslej dijaki nismo bili organizirani. Vsakdo je hodil svojo pot in si zastavljal različne cilje za počitnice. Tudi ni doslej pri nas organizacije, ki bi imela tak cilj.

Drugi nam potožijo: Društvo je preveč, ker smo preveč zaposleni; vse sloni na meni! — Take tožbe bi se moral vsakdo sramovati. Razgalja namreč veliko pomanjkanje organizacije. Ne stori namreč tišči največ za društvo, ki se ves žrtvuje zanj, pa ostaja pri tem sam — mnogo več stori za društvo tisti, ki si zna privzgojiti sodelavcev. Številna društva morajo sloneti na še številnejših ramah; med seboj pa morajo biti povezana in medsebojni odnosi morajo biti urejeni. Tako vidimo, da ta očitek leti na tistega, ki ga je očital. Le igramo se organizacijo, namesto da bi jo pravilno in smotrno izvedli.

Drugi ugovor!

Zdi se, da društveno življenje tako zavzame človeka, da mu manjka časa za važnejše dolžnosti. Ali niso dalje društva razklala ljudi v razne tabore tako v zadnji gorski vasi kot v celem narodu. Ali ne gre društveno gibanje tako daleč, da te po tem sodijo, da si član tega ali onega društva, ali si sposoben za to ali ono službo...

Res je, kar priznajmo, da so mnogokje društveno življenje precenjevali. Vedno se moramo dalje zavedati, da so društva le sredstva in da je vsako sredstvo koristno le do določene mere. Ako mero prestopiš, utegneš imeti večjo škodo, kakor če sredstva nisi uporabil. Zato se pa koristnim sredstvom ne bomo odpovedovali — le pazili bomo, da jih bomo prav rabili.

Pa — pojdemo preko teh ugovorov!

»Kdor je prijel za plug, naj se ne ozira nazaj!«

Naprej in z delom dokažimo, da ti očitki ne drže. Z delom dokažimo, da smo tu!

Z mladostnim ognjem se vrzimo na letošnji program. Trd oreh smo si določili: **borbo za narodno zavest in nevarnosti, ki nam prete** — bomo obdelovali.

V vsaki številki pa bomo objavili en članek, ki se bo nanašal na naš celotni program. Ob

teh člankih naj vsakdo razmišlja, obrača naj jih na razmere domačega kraja in išče, kako bi se o tej stvari kaj več poučil. Le tako je mogoče, da bomo z zanimanjem hodili na skupne sestanke, kjer se bomo o tem porazgovorili in napravili načrt, kako bi to razširili med narodom.

Mlado društvo smo, pomoči bomo rabili od vsepovsod. Ker pa imamo namen, delati za narod, smemo upati, da nas bo narod sprejel z odprtimi rokami. Predsednik.

Prvi utripi

Posebno hitro se je vživel v »Razoru« jese-niški odsek, ki je pokazal, da je res doživel občutek potrebe po študentskem društvu. Že prvi sestanki so nam z obilno udeležbo pokazali veliko zanimanje za skupno delo dosedaj tako razbitih študentov. Zdelo se nam je potrebno, da razložimo svoje cilje in težnje prijateljem, predvsem pa staršem, od katerih smo odvisni. Najlepši način za to smo našli v prijetnem družabnem večeru, ki ga je priredil jese-niški odsek na večer pred Tremi kralji. Po pozdravu in uvodnih besedah duhovnega vodje g. kaplana Pogorelca je na kratko v imenu dijakov zastopnik odseka povedal nekaj misli o nalogah in ciljnih društva. Če je duhovni vodja podarjal predvsem versko življenje, nam je zastopnik nakazal v prvi vrsti nekaj narodnostnih in kulturnih problemov. »Društvo je dokaz našega hotenja, naše volje do dela in velike ljubezni do naroda, iz katerega smo izšli. V njem bomo dokazali, da se zavedamo svojega poslanstva in svoje naloge, ki nam je bila zaupana, ko so nas starši poslali v šolo... Žrtvovali so svoje žulje za nas zato, da se vzgojimo in postanemo svojemu narodu dobri kulturni, prosvetni in narodni delavci, ki mu bomo vedno pripravljeni pomagati, ga vedno voditi in, če je treba, tudi žrtvovati se zanj... Sedaj imamo društvo, ki si je z geslom »Z Bogom za narod« začrtalo smer in postavilo cilj prav v tem, od česar bomo nekoč morali dati odgovor svojim staršem in z njimi celemu narodu, ali smo izvršili zaupano nam nalogo... Skrito delo na sestankih in tečajih nas bo vzgajalo, tovariška ljubezen in sloga nam bosta dajala moč, da bomo v društvu rasli v klene katoliške in slovensko čuteče može, na katere bo narod lahko gradil svojo bodočnost... Naše počitnice bodo postale plodne in polne; sredi veselega smeha, vriska in iger bomo pozabili na težave in napore, na katere bomo pri svojem delu naleteli.«

Težko smo se razšli 9. januarja nazaj v šole. Veselimo se prihodnjih počitnic, v katerih bomo razvili še toliko svojih načrtov. —črt.

Cerkveni vestnik

Poroke: 12. februarja Maver Stanislav, delavec, Gosposvetska 44, in Noč Angela, hči železničarja, Murava 1; Hartman Franc, tov. delavec, Gosposvetska 44, in Kovče Ivana iz Sv. Križa; Stare Simon, posestnikov sin iz Bohinja, in Valant Neža, služkinja, Gosposvetska 1.

Rojstva: 10. februarja Rozalija Pavšič, hči Antona, delavca, Ciril-Metodova 3; 11. februarja Marjan Rozman, sin Franca, tovarniškega delavca, Medvedova 5.

Smrti: 11. februarja Jan Elizabeta, babica, Murava 1, stara 66 let; 15. februarja Slamnik Marija, žena tovarniškega delavca, Ruardov trg 4, stara 68 let; Gašperin Anton, tovarniški delavec, Plavž 1, star 65 let; 18. februarja Ivana Kalan, zasebnica, Vodnikova 4, stara 75 let; 19. februarja Cop Anton, železničar na Pragerskem, star 44 let; 20. februarja Žerjav Katarina, gospodinja v Ljubljani, stara 47 let.

Razno

Politično življenje je še kar dosti razgibano. Spremembe v vladi so nanovo poživile zanimanje naših volilcev za javne zadeve. V nedeljo dne 12. februarja je imela okrajna JRZ v Radovljici širšo sejo. Udeležilo se je 84 zastopnikov iz 16 krajev našega okraja. Na tem sestanku je naš poslanec dr. Albin Šmajd podal obširno poročilo o političnem položaju, iz tega poročila je jasno razvidno, kako je slovenski volilec lahko vesel in zadovoljen, ker je v tako ogromni večini dal zaupnico slovenskemu voditelju dr. Antonu Korošču. Dr. Anton Korošec zastopa v Belgradu slovenske in državne interese s tako veliko modrostjo in sposobnostjo, da nam ga zavidajo vsi narodi v Jugoslaviji. Šele ob razvoju dogodkov, ki so v rokah dr. Antona Korošca, vidimo, kako škodljivi našega naroda so vsi tisti, ki so hoteli slovenskega volilca odvrniti od zaupanja do velikega našega voditelja. Zborovalci so poslali s tega sestanka predsedniku dr. Antonu Korošču sledečo brzojavko: »Na sestanku okrajnega odbora JRZ zbrani zastopniki krajevnih organizacij izražajo neomajano zvestobo in popolno zaupanje vsemu vašemu delovanju.« Zbor je z velikim odobravanjem izrazil zaupnico našem poslancu dr. Albinu Šmajdu. Dr. Albin Šmajd je bil za proračunsko zasedanje parlamenta izvoljen na važna mesta delovnih odborov. Svoj vpliv je že zastavil za potrebe svojega okraja.

Kdo je kriv, da naš meščanski in podeželski svet posnema tuje, posebno nemške noše?

Nehote se nam vsiljuje tako vprašanje, ko opazamo posebno v poletnih mesecih vedno česče naše slovensko ljudstvo v tujih spakodranih nošah. V naravi človeka je, da po opičje posnema, kar se mu zdi lepo in si tako ustvarja »modo«. V naše kraje pa prihaja preko mej mnogo tujih noš in šeg. Zato ni čudno, da se naš svet, posebno v obmejnih krajih, oprijemlje tujih običajev. V človekovi naravi pa je, da predvsem rad posnema, kar je tujega in posebno glede noše, da je pestra in živahna. Doslej se pri nas nihče ni potrudil, da bi temu smislu pravilno vzgojil in poučil naš narod, da imamo mi Slovenci svojo narodno skrinjo polno narodnih dragocenosti. Zato se ne smemo

čuditi, da to vprašanje ne bomo prej rešili, dokler našemu narodu ne bomo nudili onega, kar si želi in kar je pristno njegovega.

Da bi se končno tudi to naše najbitnejše narodno vprašanje rešilo v naše skupno dobro, se je že pred dvema leti ustanovilo narodno-propagandno društvo »Naša skrinja«, ki izdaja tudi periodično revijo »Naše noše«. Zadnja revija, ki je ravnokar izšla, prinaša najnovejše vzorce v naravi, noše in navodila za propagando narodnih noš. Bliza se sezona tujkega prometa; do tedaj moramo biti pripravljeni, da bomo našo vas in mesto odeli v svoje domače lastno narodno blago in vzorce. Narod bo rad posegal v naše domače skrinje, samo da bo poučen o vrednosti njihove dragocene vsebine.

Zato vabimo naše narodno-obrambne, prosvetne in kulturne organizacije, da podpirajo iniciativnost društva Naša skrinja. Naša narodna javnost pa naj izkaže svojo zavednost s tem, da zavrača tuje noše in vzorce blaga ter se za vsako priliko oblači v domače narodne noše. Opozarjamo na najnovejše praznične, športne in običajne narodne noše, ki jih je izdalo imenovano društvo.

Slavko Savinšek:

Med Mežakljo in Mirco

(Dalje)

Anica pobere kamen in ga zaluči: »Amor, huš!« Pes plane za kamnom po cesti. Anica mirno opazuje psa, ki se za kamnom opoteče. Glasno se smeji.

»Komaj morem verjeti, Anica, da si to ti!« stopi za njo Dreja. »Glej, vse v meni vre, Anica, prosim te, odgovori mi in pusti psa!«

»Sem nesi, Amorček, sem, k meni! Tako, ja!« in potreplja psa: »Priden, Amor, priden!«

Dreja vzkipi, sune psa, da odleti v loku in zacvili.

»Surovež!« mu vrže Anica v obraz.

»Anica!«

Anica gre k psu, ga poboža in otrese prahu. Dreja trepeta, žila na obrazu se mu nabrekne, v njem pa poka, poka, da misli, da ga bo razgnalo. Ali stisne zobe in gre ob Aničini strani. Molče zavijeta z glavne ceste na stransko stezo proti Aničinemu domu. Prideta mimo edine hiše. Dreja obstane.

»Anica, kakor hočeš, meni tudi prav!«

Tudi Anica postoji, pa mu ne obrne obraza. Če se ti mudi drugam, te ne držim nazaj! Zbogom!« Pa ne stopi dalje.

»Anica, vsaj roko mi daj!« Nudi ji roko, ki mu trepeta, da bi ga bilo sram v dno duše, ako bi se zavedel.

Čemu ti bo; so druge lepše in bolj mehke!« Niti zdaj ne pogleda nanj.

»Pa zbogom, Anica!« Dreja se prestopi, a ne more dalje. Vse v telesu ga peče in od bolečine bi se zgrudil.

Tudi Anica se ne prestopi z mesta. Že se hoče Dreja obrniti in vnovič ogovoriti Anico. Že odpre usta, a v tem se mu vzravna telo, sklepi v

prstih mu počijo od stiska pesti, iz ust se mu iztrga: »Amor, ta!«

Pes skoči, se za hip ustavi ob Anici, ji pomiga prijazno z repom, pa sledi Dreji.

Anica še zmeraj stoji na mestu, kakor vkošana; v roki mečka robec, iz rok ji zdrsnje na tla torbica. Skloni se, da bi jo pobrala, pa čuti v tem, da teče pes proti njej. Že misli dalje, a hipno se obrne, iz oči se ji vlijejo vroče solze. In ne more zaklicati: Dreja!

Dreja pa že zavije na glavno cesto in pokliče zaostalega psa za seboj.

»Amor, ta, ta!«

VII.

Čez tri dni se je Dreja odpeljal v Prago. Marjanica, ki mu je pomagala pri potnih kovčegih, je prihitela k njemu, ko je že stal ob vhodu v voz.

»Dreja, pojdi malo tja k ograji! Kraljeva Minka je zunaj, pa bi rada s teboj govorila.«

»Kaj mi hoče?«

»Ne vem; ni rekla.«

»Ne grem!«

»Dreja, morda bi pa vendar šel. Lažja bi bila Tvoja pot v tujino.«

»Dvomim!«

»Pojdi, Dreja!«

Dreja stopi k ograji. Minka prihiti in mu tiho pove:

»Gospod Dreja, Anica bi rada govorila z Vami!«

»Saj ni časa! Vsak trenutek bo odpeljal vlak.«

»Tamle pred postajo čaka. Samo par besedi bi Vam rada povedala.«

»Reci ji, Minka, da je žal prepozno. Ne bi rad zamudil vlaka. Z Bogom Minka!«

Sprevodniki so začeli zapirati vrata. Mrk stoji Dreja ob Marjanici, z eno nogo opt na stopnico in kadi cigareto. Strmi nekam v gore, kakor bi mu bilo težko slovo od njih, dobrih znank!

(Dalje prihodnjice.)

**Varno
naložite svoj
denar!**

HRANILINCA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanj garansirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi združni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.

Za vse blago smo znižali cene!

Priporoča se

R. DOLINAR

trgovina z meš. blagom

JESENICE, GOSPOSVETSKA 11

Spomladanska **M**oda je dospela!

Kdor hoče kupiti
dobro in poceni
manufakturo-galanterijo in konfekcijo
naj kupi pri tvrdki

Sattler-Lesjak

Jesenice, Gosposvetska štev. 13

Za električno

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

**Pijte in jejte
poceni in dobro**

Kdor hoče poceni jesti,
pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti,
se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni
piti, mora priti

v Katakombe

Belo namizno
vino din 10— liter